

---

Rybitwy-Ostrów Lednicki, st. 1, gm.  
Łubowo, woj. poznańskie, AZP  
50-32/22

---

Informator Archeologiczny : badania 32, 192-193

---

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.

kaplicy pałacowej w Akwizgranie do Kościoła Grobu Bożego w Jerozolimie. Inspiracji budowy tej świątyni należy szukać w kręgu architektury zachodniej bez wskazywania na konkretny obiekt.

Badania nie będą kontynuowane.

**Radgoszcz**, st. 15, gm. Międzychód, woj. gorzowskie, AZP/47-18 - patrz: paleolit

**ROBERTOWO**, st. 17, gm. Brudzeń Duży, woj. płockie, AZP 48-52/39

- ślady osadnictwa z epoki kamienia
- ślady osadnictwa z okresu halsztackiego
- osada wczesnośredniowieczna (VIII-XI w.)

Badania wykopaliskowe przeprowadził mgr Tomasz Kordala. Finansował PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 260 m<sup>2</sup>.

Badaniom poddano teren przylegający od północy, wschodu i zachodu do wykopów z poprzednich lat. Z warstwy sypkiej ziemi ornej, zalegającej do głębokości około 35 cm., wydobyto łącznie następujący materiał zabytkowy: 1240 fragmentów naczyń glinianych, 1 dwustożkowaty, bardzo regularny prześlik gliniany, 57 zabytków krzemiennych i 18 bryłek polepy.

Materiał ceramiczny był silnie rozdrobniony i nosił liczne ślady zniszczeń mechanicznych powstałych pod wpływem warunków atmosferycznych oraz prac polowych. Tylko jeden ułamek o czarnej i wyświecanej powierzchni był związany z okresem halsztackim, pozostałe pochodziły ze starszych i młodszych faz wczesnego średniowiecza (VIII-XI w.).

Wśród zabytków krzemiennych wystąpiły m.in. 2 drapacze, 1 liściak trzoneczkowaty, 1 skrobacz i 3 rdzenie wiórowe.

Poniżej warstwy ziemi ornej pojawił się ciemnożółty piasek calcowy, na tle którego widoczne były obiekty gospodarcze; jamy związane z osadą wczesnośredniowieczną. Odsłonięto ich łącznie dziesięć, a ich numery (XX - XXIX) nawiązano do numeracji obiektów nieruchomych odkrytych w poprzednich sezonach badawczych. Były to na planie owalne i częściej nieregularne zaciemnienia o zabarwieniu ciemnobrunatnym, miejscami prawie czarnym. W przekroju miały one postać nieckowatych jam o głębokości od 22 do 60 cm. W wypełniskach wszystkich tych obiektów wystąpiła w niewielkich ilościach ceramika naczyniowa. Obiekty XX, XXII, XXVI-XXIX wydatowano na starsze fazy wczesnego średniowiecza, zaś obiekty XXI, XXIII-XXV - na jego młodsze fazy. Ponadto, poza obiektami wydzielonymi, w piasku calcowym na głębokości około 40 cm od powierzchni pola znaleziono kilkanaście fragmentów ceramiki, pochodzących głównie z górnej części dużego naczynia szerokootworowego o profilu esowatym z wyraźnymi śladami obtaczania. Znajezisko te reprezentuje starszy etap funkcjonowania osady, tj. VIII-IX w.

Materiały i dokumentację badań złożono w Muzeum Mazowieckim w Płocku.

Badania zakończono.

**Rostek**, st. 2, gm. Gołdap, woj. suwalskie, AZP 13-78 - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

**RYBITWY** - Ostrów Lednicki, st. 1, gm. Łubowo, woj. poznańskie, AZP 50-32/22

- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- gród wczesnośredniowieczny

Badania wykopaliskowe związane z ekspozycją wyspy, przeprowadzone w okresie od lipca do końca września przez dr. Janusza Góreckiego (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy). Finansowane przez Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 3 arów.

Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z okresu wpływów rzymskich i związane są z kulturą przeworską (fragmenty ceramiki).

W IX w. powstało kamienne „umocnienie”? pierwotnego wyniesienia wyspy, które odsłonięto na długości 30 metrów.

Budowa grodu miała miejsce w X wieku. Z tego okresu pochodzą konstrukcje drewniane, 2 domostwa półziemiankowe, droga po wewnętrznej linii wału, a także fragmenty ceramiki.

Na przełomie X/XI w. miała miejsce przebudowa grodu.

Ciekawym znaleziskiem jest „skarb” monet arabskich i zachodnioeuropejskich (datowany na koniec X w.).

W warstwie spalenizny pochodzącej z XI w. zarejestrowano zarysy 3 domostw naziemnych, 2 półziemianek, ceramikę oraz nieokreślone przedmioty żelazne i srebrną krzyżówkę (poł. XI w.).

Kolejne ślady pożaru pochodzą z XII w. Są to zniszczone zarysy z glinianymi podłogami, paleniska kamienne z glinianą płytą, przedmioty żelazne, ornamentowane, szpile z kółkiem, fragmenty grzebieni z poroża.

W ciemnobrunatnej warstwie (XII/XIII w.) zachowały się pozostałości po spalonych konstrukcjach młodszego wału grodu.

Materiały i dokumentacja znajdują się w magazynie i archiwum MMP na Lednicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach Lednickich”.

Badania będą kontynuowane.

**Rykacze**, st. 2, gm. Zambrów, woj. łomżyńskie, AZP 42-78 - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

#### **RZECZKI-ORSZYN**, st. 1, gm. Ciechanów, woj. ciechanowskie, AZP 43-63

- osada kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna (X - XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu i wrześniu przez Marka Piotrowskiego („EVIS” s.c.). Finansowane przez PSOZ. Przebadano powierzchnię 315 m<sup>2</sup>.

Na obszarze stanowiska (nr 1) do chwili podjęcia badań, znaleziono na powierzchni (1995), kilkanaście zabytków metalowych z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza (m.in. 2 monety rzymskie i fragment denara Ottona III) oraz fragmenty ceramiki z tych faz zasiedlenia.

Badania wykopaliskowe poprzedziła planowa prospekcja terenowa w 1998, która dostarczyła kolejnych 26 zabytków metalowych, w tym: brązową szpilę (przynależność kulturowa nieokreślona – brak analogii), dwa fragmenty zapinek (kultura przeworska) i fragment późnorzymskiej ostrogi oraz 16 zabytków wczesnośredniowiecznych. Penetracja najbliższych okolic pozwoliła zlokalizować stanowiska nr 2 i 3 (sąsiadujące ze stanowiskiem nr 1).

Celem badań było określenie charakteru stanowiska i wyznaczenie jego zasięgu. Cztery wykopy sondażowe rozmieszczono na obszarze 10 400 m<sup>2</sup>; skrajne wykopy znajdowały się w odległościach: 130 metrów po linii północ-południe i 80 metrów po linii wschód-zachód.

Uchwycono zachodni kraniec stanowiska, nie uchwycono krańca wschodniego; wielkość stanowiska szacuje się na ponad 2 hektary.

Wyniki badań wskazują na istnienie tu dużej, otwartej osady wczesnośredniowiecznej o charakterze rzemieślniczo-handlowym, z okresu X-XII w., która prawdopodobnie zniszczyła wcześniejsze osadnictwo przeworskie (ceramika, zabytki metalowe w warstwie humusu – brak konkretnych obiektów). Odsłonięto 42 obiekty (jamy odpadowe i paleniska na wolnym powietrzu, oraz fragmenty budynku gospodarczego z glinianą podłogą i paleniskiem). Rozkopane obiekty nie pochodzą z jednego okresu i można je datować na X/XI-XII w. Osada, w której nie natrafiono na ślady zniszczeń, została opuszczona w XII-XIII w. i przeniesiona kilkaset metrów na zachód, dając podwaliny pod dzisiejszą wieś Rzeczek-Orszyn.

Wykop I, (zachodni kraniec stanowiska) – (5 x 10 m) – 4 obiekty – jamy wypełnione ciemno-